

Grönare Stockholm, verksamhet 2021

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att stärka stadens gröna kvaliteter, utveckla det offentliga rummet och tydliggöra organisation och ansvar för stadens parker och gröna rum.

För att genomföra intentionerna med Grönare Stockholm utsåg stadsledningskontoret en strategisk samordningsgrupp. Gruppen sammankallas och leds av stadsträdgårdsmästaren.

I samband med beslutet utökades trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar i de sju stadsdelar som då utpekades som särskilt prioriterade i stadens arbete med lokala utvecklingsprogram.

Grönare Stockholm etapp 1

Trafiknämnden beslutade i april 2017 (dnr T2017-00093) om respektive utrednings-, inriktnings- och genomförandebeslut för 14 projekt som utgör etapp ett av trafiknämndens genomförande av Grönare Stockholm. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm, etapp 1-3, återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Grönare Stockholm etapp 2

I samband med etapp 2 hade staden ambitionen att investeringsverksamheten inom ramen för Grönare Stockholm skulle passa in i stadsdelarnas pågående arbete med lokala utvecklingsprogram. Med anledning av det anmodade trafikkontoret de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna att inkomma med projektidéer för de fortsatta investeringarna inom Grönare Stockholm. Projektidéerna bedömdes och utvärderades av den strategiska samordningsgruppen utifrån följande kriterier:

- Nytt för många
- Stärka gröna kopplingar och samband

- Bidra till klimatanpassning
- Utveckla ekologiska värden
- Ökad trygghet, ökad attraktivitet
- Koppling till LUP-arbete och LUP-områden
- Investeringsåtgärder, inte driftåtgärder
- Inga insatser i naturreservat
- Tillmötesgå stadsdelsförvaltningarnas egna prioriteringar
- Insatsen ska kunna genomföras utan planändring

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier rekommenderade den strategiska samordningsgruppen att 11 projekt skulle finansieras. Trafiknämnden beslutade den 23 november 2017 (dnr T2017-00093) om inriktning för 11 investeringsprojekt i enlighet med rekommendationen. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Ettapp 3

Stadens gröna samband och ekologiska värden ska utvecklas med hjälp av Grönare Stockholms investeringsverksamhet. Med utgångspunkten att komplettera de tidigare beslutade investeringsprojekten identifierade den strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm behov av särskilda satsningar inom stadens gröna samband och vissa biotoper som är centrala för utvecklingen av den biologiska mångfalden.

I arbetet med stadens nya översiktsplan togs ett underlagsmaterial fram som identifierade 33 platser i behov av utveckling och förstärkning. Ytterligare prioritering av dessa gjordes genom att bedöma varje plats utifrån följande kriterier:

- Pågår exploatering där området/platsen ingår?
- Är området/platsen utpekad i stadens översiktsplan (ÖP) som regionalt betydelsefull grön infrastruktur?
- Är området/platsen utpekad i ÖP som ett samband av strategisk vikt för att uppnå en sammanhängande stad?
- Gynnar insatsen många invånare?

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera sju projekt. Trafiknämnden beslutade den 6 maj 2018 (dnr T2017-00093) om inriktning för sju investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Strategiska samordningsgruppens arbete under 2021

Den strategiska samordningsgruppen utsågs av stadsledningskontoret 2017 i samband med beslut om riktlinjer för Grönare Stockholm. Gruppen, som leds av stadsträdgårdsmästaren, består av representanter från stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, exploateringskontoret, fastighetskontoret och stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma. De deltagande stadsdelsförvaltningarna utgör ombud för samtliga stadsdelar i arbetet. Under året har ett antal presentationer gjorts för stadens förvaltningar, på konferenser och i andra sammanhang med syfte att informera om intentionerna med Grönare Stockholm och framdriften av de ingående projekten.

Strategiska samordningsgruppen har under året haft sju protokollförda möten. Arbetet har bland annat handlat om framdriften av de projekt som inte är avslutade inom etapp 1-3 inom Grönare Stockholm. Av de 32 beslutade projekten har 22 genomförts och avslutats. Övriga kommer avslutas under 2022 enligt plan. Se nedanstående tabell för kort redovisning av statusen för respektive projekt.

Utöver framdriften av Grönare Stockholms investeringsprojekt har gruppen diskuterat en lång rad frågor med koppling mot drift och investering i stadens gröna och blå ytor. Till exempel verktyg för att utveckla biologisk mångfald, fördelning av driftmedel och parkinvesteringar, GIS-verktyg, artskyddsförordningen och följande frågor:

Samordning av budgetuppdrag. Gruppen har diskuterat de gröna uppdrag som gavs i KF:s budget för 2021. Flera uppdrag är närbesläktade och ges till ett flertal förvaltningar varför former för samverkan och samordning är centrala och behöver klargöras.

Park Stockholm; Gruppen har under året medverkat i slutförandet av dokumentet Park Stockholm. Det är tänkt att utgöra ett led mellan Grönare Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas parkplaner. Dokumentet utgör en kunskapsbank och kan jämföras med "byggnadsordningen", men för stadens gröna frågor. Det beskriver och kategoriserar Stockholms parkers karaktär och särart och innehåller metodstöd för utarbetande av parkplaner.

Stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald (SÅP)
Miljöförvaltningen har under året fortsatt arbetet med SÅP. I och med att strategiska styrgruppen för grönare Stockholm godkände

direktivet gjordes gruppen också till styrgrupp för det fortsatta arbetet med SÅP. Styrgruppen har under året tagit del av, och godkänt, flera projektplaner för det fortsatta SÅP-arbetet.

Grönare Stockholm etapp 4

I kommunfullmäktiges plan för kontorets investeringsverksamhet 2022-2024 utökas investeringsverksamheten inom Grönare Stockholm. Enligt planen utökas kontorets investeringsram för åren 2022-2025 med 75 mnkr årligen. Planering för kommande investeringar har därför påbörjats under 2021.

Under året skrev kontoret ett utredningsärende som beslutades av nämnden i april. I utredningsärendet beskrivs vilka kriterier som ska uppfyllas för finansiering av nya projekt inom etapp 4. I ärendet beskrivs också hur en multikriterieanalys av kriterierna 1-3 ska ligga till grund för val av platser där insatser ska göras.

Enligt beslutet gäller följande rangordnade kriterier för val av nya projekt inom etapp 4:

1. Gröna samband och biologisk mångfald
2. Skyfallsproblematik
3. Värmeöar i urbana miljöer
4. Platsbrist, mångfunktionella ytor och platser
5. Buller
6. Otrygga platser

Berörda stadsdelsförvaltningar har, i samråd med trafikkontoret, tagit fram förslag på nya projekt. Projekten har därefter granskats av en bedömningsgrupp utsedd av den strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm.

Av sammanlagt 18 inkomna projektförslag har 9 valts ut och presenterats för trafikroteln. De utvalda projektförslagen kommer studeras vidare genom programarbete med efterföljande inriktningsbeslut i trafiknämnden.

Stockholms framtida gröna infrastruktur.

Uppdraget från kommunfullmäktige har förtydligats m.a.p. tidshorisonten då befolkningsprognoser som sträcker sig till 2100 saknas. En arbetsgrupp har därefter bildats under ledning av trafikkontoret. Arbetsgruppen kommer utreda frågan och ta fram förslag på återredovisning av uppdraget. Uppdraget kan komma att utgöra underlag för kommande översiktsplan.

Ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO)

Uppdraget från kommunfullmäktige berör miljöförvaltningen i samarbete med trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna. Under året har arbetet påbörjats för att ta fram metoder för kvantitativ och kvalitativ uppföljning av förändringar över tid av totala blågröna ytor och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) inom stadens gränser. Med hjälp av årlig statistik och andra uppgifter från stadens parkdatabas kan förändringar i stadens offentliga rum särskiljas ur stadens totala blågröna ytor. Arbetet kommer fortsätta under 2022 och återrapporteras i tjänsteutlåtande under våren.

Ekonomi

Grönare Stockholm -nettoutgifter i mnkr	Budget 2021	Prognos T2 2021	Bokslut 2021	Avvikelse jmf med budget	Avvikelse jämf med T2
Delprojekt					
Husbys gräns mot Järvafältet utv grönytor LUP	0,2	0,2	0,3	-0,2	-0,1
Rinkeby N, stadspark	16,6	11,2	7,7	8,9	3,5
Grönt kulturstråk, Husby C - Husby Gård	8,1	7,9	8,0	0,1	-0,1
Grönare S offentlig konst Kulturstråk Husby C – Husbygård	1,4	1,4	0,9	0,5	0,5
Hidingehöjden, lekplatser, trygghetsårgårder, mötesplats	0,0	0,5	0,7	-0,7	-0,2
Grönare Sthlm, Solursparken	0,0	0,2	0,4	-0,4	-0,2
Tenstadalen, utv. park- och aktivitetsytor	16,0	15,7	5,6	10,4	10,1
Bandängen Högdalen upprustn park LUP	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Hagdalen i Hagsätra, utv. stadsdelspark	0,0	0,3	0,5	-0,5	-0,3
Måsen i Fagersjö, utveckling av aktivitetspark	0,4	0,6	0,8	-0,4	-0,2
Fagersjö-Farsta stråk utv	0,0	0,3	0,4	-0,4	-0,1
Parkstråk mellan Hässelbytorget och Ormängstorget, utrustning	0,0	0,0	0,2	-0,2	-0,2
Vårbergstoppen, ny Stadspark	3,2	3,2	4,7	-1,5	-1,4
Grönare Stockholm offentlig konst Vårbergstoppen	1,5	0,5	0,6	0,9	-0,1
Hässelbygårds Torg upprustn LUP (etapp 1)	0,0	0,7	0,7	-0,7	0,1
Etapp 3	10,9	13,8	12,4	-1,4	1,4
Etapp 4 - planering	0,0	0,0	0,3	-0,3	-0,3
Kommunikationsinsatser, utjämningspost m.m.	-8,3	5,7	-2,2	-6,2	7,9
Totalt	50,0	62,1	41,9	8,1	20,2

Nedanstående tabell visar verksamhetsutfallet för respektive delprojekt inom Grönare Stockholm.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Skärholmen/ Bodholmsgången	<i>Genomfört.</i> Upprustning av gången har skapat gröna värden och ökat attraktiviteten, invigd våren 2018.
Skärholmen sdf	Vårbergstoppen	<i>Genomfört.</i> En stor stadspark med hög kvalitet har anlagts. Parken håller på att färdigställas, slutbesiktning planerad.
Skärholmen sdf	Bredäng/Gröna stugan.	<i>Genomfört.</i> Upprustning av temapark med lekplats, invigd sensommaren 2018.
Farsta sdf	Fagersjö–Farsta, strandpromenad längs Magelungen.	<i>Genomfört.</i> Rekreationsstråk med levande och trivsamma omgivningar knyter ihop de båda stadsdelarna och skapar samband och tillgängliga naturvärden. Små korrigerande åtgärder pågår efter besiktning.
Skarpnäck sdf	Flatenbadet, entrén	<i>Genomfört.</i> Upprustning, tillgänglighetsanpassning och växtbäddar för omhändertagande av dagvatten. Invigning våren 2019.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Högdalen/Bandängen	<i>Genomfört.</i> Park med lekpark och vattenlek. Färdigställd 2020.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Östberga/Backen	<i>Genomfört.</i> Upprustningen har omfattat bl.a. toalett, plaskdamm, lek för barn i olika åldrar. Projektet har samordnats med angränsande DP och blivande förskola.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby torg	<i>Genomförandebeslut.</i> Bygge pågår. Öka attraktionskraften som offentligt rum på torget med fokus på trygghet och attraktivitet. Etapp 3 (av 3) avslutas tidigt 2022.
Hässelby-Vällingby sdf	Ormängstorget	<i>Genomfört.</i> Öka attraktionskraften som offentligt rum på torget med fokus på trygghet och attraktivitet.
Hässelby-Vällingby sdf	Vällingby/Solursparken	<i>Genomfört.</i> Upprustning av centrumnära park, bl.a. ytor för skyfallshantering och växtbäddsrenovering inom riksintresset Vällingby.
Spånga-Tensta sdf	Tenstagången, Tenstaplan, Taxingeplan	<i>Genomfört.</i> Öka områdets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum, lyfta fram kulturhistoriska värden.
Spånga-Tensta sdf	Gullingeparken, centrala Tensta	<i>Genomfört.</i> Öka områdets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum, lyfta fram kulturhistoriska värden.
Rinkeby-Kista sdf	N Rinkebygången	<i>Genomförandebeslut.</i> Bygge pågår. Omdaning av gångstråk norr om Rinkeby centrum till ett välfungerande offentligt rum med gröna värden. Avslutas tidigt 2022.
Rinkeby-Kista sdf	Husbys gräns mot Järvafältet	<i>Genomfört.</i> Utveckling av bostadsnära grönytor i samband med planerad nybebyggelse.

Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Vårberg, Skärholmen, Sättra, Bredäng	<i>Genomfört.</i> Stadsodling i fyra centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Skärholmen sdf	Vårberg C, parken Vårgården	<i>Genomfört.</i> Upprustning av centralt parkområde.
Farsta sdf	Fagersjö/Måsen	<i>Genomfört.</i> Parken utvecklas till aktivitetspark.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsättra/Hagdalen	<i>Genomfört.</i> Utveckling av stadsdelsparken Hagdalen.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Flera centrala platser	<i>Genomfört.</i> Stadsodling i flera centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Högdalen, Hagsättra, Östberga,	<i>Genomfört.</i> Utbyte och komplettering av träd.
Hässelby-Vällingby sdf	Stråket mellan Hässelby torg-Ormängstorget	<i>Genomfört.</i> Stråket utvecklas till en attraktiv park med konstnärlig utsmyckning som förbinder två torg.
Spånga-Tensta sdf	Hidingehöjden	<i>Genomfört.</i> Skapa stadsdelspark med höga sociala värden. Projekt under 5 mnkr, ej beslut i Tn.

Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Spånga-Tensta sdf	Tenstadalen	<i>Genomförandebeslut.</i> Bygge pågår. Utveckla ekologiska värden, dagvattenmagasin, spontanidrott m.m. Färdigställs våren 2022.
Rinkeby-Kista sdf	Rinkeby N stadspark	<i>Genomförandebeslut.</i> Bygge pågår. Höja sociala och gröna värden. Färdigställs tidigt 2022.
Rinkeby-Kista sdf	Grönt kulturstråk Husby C-Husby gård	<i>Genomfört.</i> Utveckla grönt kulturstråk mellan Husby C och Husby Gård i samarbete med Kulturförvaltningen.

Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Hässelby-Vällingby sdf	Grimsta naturreservat	<i>Genomförandebeslut.</i> Bygge pågår. Förstärka ekologiska värden m.a.p. våtmarkssamband Mälaren-Kyrksjön. Färdigställs våren 2022.
Bromma sdf	Riksby	<i>Genomförandebeslut.</i> Oklar status gällande övervintringslokaler och groddamm p.g.a. närliggande exploateringsprojekt. Beslut om att avbryta eller fortsätta tidigt 2022.
Skärholmen sdf	Vårberg	<i>Genomförandebeslut.</i> Förstärka regionalt ek-samband. Genomförande pågår. Avslutas hösten 2022.

Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätraskogen-Rågsveds friområde	<i>Genomförandebeslut.</i> , Förstärka regionalt ek-samband. Genomförande pågår, avslutas hösten 2022.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Rågsveds friområde-Fagersjöskogen	<i>Genomförandebeslut.</i> , Förstärka regionalt ek-samband. Genomförande pågår, avslutas hösten 2022.
Farsta sdf	Magelungen-Drevviken	<i>Genomfört.</i> Förstärka groddjurssamband med grodtunnel under Perstorpsvägen, omkringliggande vägprojekt avslutas under våren 2022.
Farsta sdf	Larsboda-Sköndal	<i>Genomförandebeslut.</i> Förstärka regionalt ek-samband. Genomförande pågår, avslutas hösten 2022.